FILMCHIOŞC

Seri cu aromă de cinema

Fotograf: Emil Stoianov

De multe ori când ajung vara şi soarele mă invadează, încep să-mi adun ideile de timp liber petrecut frumos şi cu sens. Iar când zic „frumos”, mă gândesc în primul rând, la aromă de artă. Primul gând este să fug undeva pe litoral, vorba celor din cântec: „Mă înec pe uscat dacă nu ajung la mare”. Mai ales că, începând cu anul acesta, am văzut pe plaje tot mai multe rafturi cu cărţi bune. Apoi s-ar putea să te gândeşti că de zăpuşeală scapi mai uşor cu un cort în inima munţilor sau undeva la o cabană, departe de agitaţia oraşului. Însă dacă nu ai o chitară şi camarazi pentru un rug de seară, „frumosul” devine destul de incomplet. Şi dacă mai rămâi blocat în oraş, s-ar putea să ai nevoie de multă imaginaţie şi răbdare să găseşti activităţi pe placul tău pentru timpul liber. Este de la sine înţeles că una dintre principalele preocupări ale autorităţilor în urma acestei tragedii a fost împiedicarea compromiterii securităţii naţionale într-o asemenea manieră din nou. Acesta este contextul în care are loc serialul Person of Interest, produs de compania de televiziune americană CBS.

Spre surpriza mea, anul acesta, revenită acasă, am regăsit chiar în centrul oraşului Chişinău, aromă de cinema în aer liber. Deja de câţiva ani, Asociaţia Oberliht, care este reprezentată de o mână de tineri artişti care încearcă să gândească în afara ramelor „cutiei”, organizează divese evenimente în spaţii publice cu scopul de a conferi o altfel de percepţie asupra acestor teritorii de multe ori amorţite şi cenuşii. „Apartamentul Deschis” îl cunoşteam demult. E un fel de locuinţă deschisă, în văzul tuturor, ceea ce permite accesul publicului larg la actul cultural şi evenimentele care se desfăşoară în acel spaţiu. În felul acesta, teritoriul dubios din umbra unor localuri de pe strada Bucureşti, a prins viaţă, servind ca un fel de platformă deschisă pentru prezentări publice şi evenimentele organizate de artişti. Acolo am prins o seară cu savoare de film francez - Chronique d’un été, care face parte dintr-o serie de proiecţii în aer liber din cadrul FILMCHIOŞC, parte a proiectului SPACES (Zone Publice Durabile pentru Cultură în Ţările din Est). Proiectul adună la un loc artişti şi lucrători din domeniul culturii care se preocupă de reprezentarea unor subiecte sociale specifice pentru spaţiile publice din oraşele lor. Proiectul mai are drept scop fortificarea scenei independente de artă şi cultură din aceste ţări (http://www.oberliht.com/).

Filmul vizionat este un documentar din anii 1960, de Jean Rouch şi Edgar Morin. E o producţie cinematografică deosebită, fiind considerată debutul cinematografiei adevărului (Cinéma vérité). Fără un scenariu scris, filmul surprinde secvenţe din viaţa de zi cu zi a unor francezi obişnuiţi. „Cum mai trăiţi?”, „Cum vă descurcaţi?”, „Ce faceţi dimineaţa, după ce vă treziţi?, „Sunteţi fericiţi?” sunt câteva dintre întrebările care animă personajele să vorbească despre diverse crâmpeie din vieţile lor. Filmul pare un experiment cinematografic, căci la final, înseşi personajele sunt puse să se analizeze, discutând cât de sinceri au fost în faţa camerei. În răcoarea serii, pe un peretele unei clădiri vechi, un bărbat ca un uriaş cu ochelari, povestea emoţionat despre derizoriul vieţii cotidiene, despre cum pasiunile sunt îngropate şi se trăieşte mecanic, într-o lume conturată de realitatea regimului politic. În semi-întuneric, se simt mulţi ochi aţintiţi spre ecranul improvizat. Tineri îndrăgostiţi se opresc pentru o vreme să caute ceva în scenele din film, umplând liniştea serii cu râsete şi drăgălăşenii. Trecători rătăciţi în noapte stau pentru o clipă să priceapă ce spun personajele din film. Parcă-parcă aduce cu ceva din viaţa lor, deşi viaţa din film e în alb-negru. Totuşi, în centrul spaţiului, în acest du-te-vino nocturn, se observă nişte perechi de ochi care rămân atenţi, statici. Un grup de tineri aşezaţi care pe unde au avut loc, în jurul Apartamentului Deschis, par a fi dornici să soarbă secvenţă cu secvenţă scenele din film. Poate vor rămâne şi după finalul filmului, pentru nişte discuţii şi o cană de ceai oferită de gazdă.

Cristina Brînză